

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 221/21
U Luxembourg 14. prosinca 2021.

Presuda u predmetu C-490/20
Stolična obština, rajon „Pančarevo“

**Maloljetno dijete građanin Unije u čijem su rodnom listu koji je izdala država članica
domaćin kao roditelji navedene dvije osobe istog spola: država članica čiji je to
dijete državljanin mora mu izdati osobnu ispravu ili putovnicu a da pritom ne
zahtijeva da njezina nacionalna tijela prethodno izdaju rodni list**

Također je obvezna priznati dokument koji potječe iz države članice domaćina koji navedenom djetetu omogućuje da sa svakom od tih dviju osoba ostvaruje svoje pravo slobodnog kretanja i boravka na području Unije

V. M. A., bugarska državljanica, i K. D. K. borave od 2015. godine u Španjolskoj, a 2018. stupile su u brak. Njihovo dijete, S. D. K. A., rođeno je 2019. u Španjolskoj. U rodnom listu tog djeteta, koji su izdala španjolska tijela, kao roditelji navedene su dvije majke.

Budući da je rodni list koji izdaju bugarska tijela nužan za dobivanje bugarske identifikacijske isprave, V. M. A. je zatražila od općine Sofija (Bugarska)¹ da joj za S. D. K. A. izda takav rodni list. Tom je zahtjevu priložila ovjereni prijevod na bugarski jezik izvotka iz španjolske evidencije osobnog stanja u pogledu rodnog lista S. D. K. A.

Općina Sofija naložila je V. M. A. da podnese dokaze o roditeljstvu S. D. K. A., i to u vezi s identitetom djetetove biološke majke. Naime, obrazac rodnog lista važeći u Bugarskoj predviđa samo jednu rubriku za „majku“² i jednu rubriku za „oca“ te se u svaku od tih rubrika može upisati samo jedno ime.

Budući da je V. M. A. smatrala da nije obvezna pružiti potrebnu informaciju, općina Sofija odbila je izdati zatraženi rodni list zbog nedostatka informacija o identitetu biološke majke dotičnog djeteta i činjenice da je navođenje u rodnom listu dvoje roditelja ženskog spola protivno bugarskom javnom poretku kojim se ne dopušta sklapanje braka između dviju osoba istog spola.

V. M. A. je protiv te odluke podnijela tužbu pred Administrativnim sadom Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji, Bugarska), sudom koji je uputio zahtjev.

Taj sud dvoji u pogledu pitanja povređuju li se odbijanjem bugarskih tijela da registriraju rođenje bugarske državljanke³, do kojeg je došlo u drugoj državi članici i koje je potvrđeno rodnim listom u kojem se navode dvije majke i koji je izdala potonja država članica, prava navedene državljanke koja su joj dodijeljena člancima 20. i 21. UFEU-a, kao i člancima 7., 24. i 45. Povelje Europske unije o temeljnim pravima⁴. Naime, to odbijanje može otežati izdavanje bugarske identifikacijske isprave i stoga zapriječiti ostvarivanje prava tog djeteta na slobodno kretanje i puno ostvarivanje njegovih prava koja ima kao građanin Unije.

¹ Stolična obština, rajon „Pančarevo“ (općina Sofija, okrug Pančarevo, Bugarska) (u daljnjem tekstu: općina Sofija)

² Prema Semeen kodeksu (bugarski obiteljski zakonik), u njegovoj verziji koja se primjenjuje na glavni postupak, majčinstvo se utvrđuje rođenjem s obzirom na to da je majka djeteta definirana kao žena koja ga je rodila, uključujući u slučaju medicinski potpomognute oplodnje.

³ Taj sud smatra da je nesporno da čak i ako bugarska tijela nisu izdala rodni list djeteta ima bugarsko državljanstvo na temelju, osobito, članka 25. stavka 1. bugarskog ustava.

⁴ U daljnjem tekstu: Povelja

U tim okolnostima taj je sud odlučio postaviti Sudu pitanje o tumačenju članka 4. stavka 2. UEU-a⁵, članka 20. i 21. UFEU-a kao i članka 7., 24. i 45. Povelje. Taj sud u biti pita obvezuju li te odredbe državu članicu na izdavanje rodnog lista kako bi dijete dobilo identifikacijsku ispravu, pri čemu je to dijete državljanin te države članice čije je rođenje u drugoj državi članici potvrđeno rodnim listom koji su izdala tijela te druge države članice, u skladu s nacionalnim pravom te države članice i kojim se kao majke tog djeteta određuju državljanica prve od tih dviju država članica i njezina supruga, pri čemu se ne navodi koja je od tih dviju žena rodila navedeno dijete.

U svojoj presudi, donesenoj u velikom vijeću, Sud navedene odredbe tumači na način da, kad je riječ o maloljetnom djetetu, građaninu Unije, u čijem su rodnom listu koji su izdala nadležna tijela države članice domaćina, kao njegovi roditelji naznačene dvije osobe istog spola, država članica čiji je to dijete državljanin obvezna mu je, s jedne strane, izdati osobnu iskaznicu ili putovnicu, a da pritom ne zahtijeva da njezina nacionalna tijela prethodno izdaju rodni list, kao i, s druge strane, priznati, poput svake druge države članice, dokument koji potječe iz države članice domaćina te koji navedenom djetetu omogućuje da s bilo kojom od tih dviju osoba ostvaruje svoje pravo na slobodno kretanje i boravak na državnom području država članica.

Ocjena Suda

Do tog zaključka Sud je došao najprije podsjetivši na to da, kako bi se državljanima država članica omogućilo da ostvare pravo slobodnog kretanja i boravka na državnom području država članica⁶ koje je svakom građaninu Unije priznato člankom 21. stavkom 1. UFEU-a, Direktiva 2004/38⁷ nalaže državama članicama da, djelujući u skladu sa svojim zakonodavstvom, svojim državljanima izdaju osobnu iskaznicu ili putovnicu u kojoj se navodi njihovo državljanstvo.

Stoga, budući da je S. D. K. A. bugarska državljanica, bugarska tijela dužna su joj izdati bugarsku osobnu iskaznicu ili putovnicu u kojoj je navedeno njezino prezime kako proizlazi iz rodnog lista koji su izdala španjolska tijela, neovisno o izdavanju novog rodnog lista.

Takav dokument, sâm ili povezan s dokumentom koji je izdala država članica domaćin, mora djetetu poput S. D. K. A. omogućiti ostvarivanje njegova prava na slobodno kretanje sa svakom od svojih dviju majki, čiji je status roditelja tog djeteta utvrdila država članica domaćin za vrijeme boravka u skladu s Direktivom 2004/38.

Naime, prava koja se člankom 21. stavkom 1. UFEU-a priznaju državljanima država članica uključuju pravo na vođenje normalnog obiteljskog života u njihovoj državi članici domaćinu i državi članici njihova državljanstva prilikom povratka na državno područje te države članice na način da su ondje uz njih prisutni članovi njihove obitelji. Budući da su španjolska tijela zakonito utvrdila postojanje roditeljske veze, biološke ili pravne, između S. D. K. A. i njezinih dvaju roditelja, koja je potvrđena u rodnom listu izdanom za dijete, osobama V. M. A. i K. D. K. mora stoga primjenom članka 21. UFEU-a i Direktive 2004/38, kao roditeljima maloljetnog građanina Unije nad kojim faktično imaju pravo na skrb, u svim državama članicama biti priznato pravo da mu budu pratnja tijekom ostvarivanja njegovih prava.

Iz toga proizlazi, s jedne strane, da države članice moraju priznati tu roditeljsku vezu kako bi S. D. K. A. omogućili da sa svakim od svojih roditelja ostvaruje svoje pravo na slobodno kretanje. S druge strane, oba roditelja moraju raspolagati dokumentom koji ih ovlašćuje da putuju s tim djetetom. Tijela države članice domaćina u najboljem su položaju izdati takav dokument, koji se može sastojati od rodnog lista i koji druge države članice imaju obvezu priznati.

⁵ Na temelju kojeg, osobito, Unija poštuje nacionalni identitet svojih država članica, neodvojivo povezan s njihovim temeljnim političkim i ustavnim strukturama.

⁶ U daljnjem tekstu: pravo na slobodno kretanje

⁷ Članak 4. stavak 3. Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL 2004., L 158, str. 77.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 42. i ispravak SL 2016., L 87, str. 36.)

Međutim, osobno stanje jest područje koje potpada pod nadležnost država članica koje su tako slobodne u svojem nacionalnom pravu predvidjeti sklapanje braka za osobe istog spola kao i njihovo roditeljstvo. Ipak, pri izvršavanju te nadležnosti svaka država članica mora poštovati pravo Unije, osobito odredbe Ugovora koje se odnose na slobodu kretanja i boravka građana Unije, priznajući u tu svrhu osobno stanje osoba utvrđeno u drugoj državi članici u skladu s njezinim pravom.

U predmetnom slučaju obveza države članice da, s jedne strane, djetetu, državljaninu te države članice, koje je rođeno u drugoj državi članici u kojoj je izdan rodni list u kojem su kao roditelji navedene dvije osobe istog spola, izda osobnu iskaznicu ili putovnicu i, s druge strane, prizna roditeljsku vezu između tog djeteta i svake od tih dviju osoba u okviru njegova ostvarivanja vlastitih pravâ na temelju članka 21. UFEU-a i s njime povezanih akata sekundarnog prava, ne povređuje nacionalni identitet niti krši javni poredak te države članice. Naime, takva obveza ne podrazumijeva da predmetna država članica u svojem nacionalnom pravu propiše roditeljstvo osoba istog spola ili da prizna, u svrhe različite od ostvarivanja prava koja to dijete ima na temelju prava Unije, roditeljsku vezu između navedenog djeteta i osoba koje se navode kao njegovi roditelji u rodnom listu koji su izdala tijela države članice domaćina.

Naposljetku, nacionalna mjera koja je takve prirode da priječi ostvarivanje slobodnog kretanja osoba može se opravdati samo ako je u skladu s temeljnim pravima zajamčenima Poveljom⁸. Međutim, bilo bi protivno temeljnim pravima zajamčenima člancima 7. i 24. Povelje da se djetetu uskrati odnos s jednim od njegovih roditelja u okviru ostvarivanja njegova prava na slobodno kretanje i da mu se ostvarivanje tog prava učini nemogućim ili pretjerano teškim zbog toga što su njegovi roditelji istog spola.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

⁸ U situaciji koja je predmet glavnog postupka relevantno je pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života zajamčeno člankom 7. Povelje te prava djeteta zajamčena njezinim člankom 24., osobito pravo na uzimanje u obzir zaštite interesa djeteta te na održavanje redovitog osobnog odnosa i izravnog kontakta s oba roditelja.